

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2015 m. spalio 22 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Socialinė apsauga — Reglamentas (EB) Nr. 883/2004 — 67 straipsnis — Reglamentas (EB) Nr. 987/2009 — 60 straipsnio 1 dalis — Išmokų šeimai skyrimas santuokos nutraukimo atveju — Sąvoka „susijęs asmuo“ — Valstybės narės teisės aktas, pagal kurį išmokas vaikams numatyta skirti tam iš tėvų, kurio namuose vaikas auga — Šio iš tėvų gyvenamoji vieta kitoje valstybėje narėje — Šio iš tėvų prašymo skirti išmokas vaikams nepateikimas — Galima kito iš tėvų teisė prašyti skirti šias išmokas vaikams“

Byloje C-378/14

dėl 2014 m. gegužės 8 d. *Bundesfinanzhof* (Federalinis finansų teismas, Vokietija) nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2014 m. rugpjūčio 7 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Bundesagentur für Arbeit – Familienkasse Sachsen

prieš

Tomislaw Trapkowski

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kuri sudaro pirmosios kolegijos pirmininko pareigas einantis Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas A. Tizzano, teisėjai F. Biltgen, A. Borg Barthet, M. Berger ir S. Rodin (pranešėjas),

generalinis advokatas P. Mengozzi,

posėdžio sekretorius V. Tourrès, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2015 m. birželio 17 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- T. Trapkowski, atstovaujamo advokato C. Rebber,
- Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos B. Koopman ir M. Bulterman,
- Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos B. Majczyna,
- Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos V. Kaye, padedamos baristerio J. Holmes,
- Europos Komisijos, atstovaujamos S. Grünheid ir D. Martin,

* Proceso kalba: vokiečių.

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 987/2009, nustatančio Reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo įgyvendinimo tvarką (OL L 284, p. 1), 60 straipsnio 1 dalies antro ir trečio sakinių išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Bundesagentur für Arbeit – Familienkasse Sachsen* (Federalinė darbo agentūra – Saksonijos šeimos išmokų kasa, toliau – *BfA*) ir T. Trapkowski ginčą dėl *BfA* atsisakymo mokėti pastarajam išmokas už vaiką, kuris gyvena kartu su savo motina Lenkijoje.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Reglamentas Nr. 883/2004

- 3 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 72, ir klaidų ištaisymas OL L 188, p. 10), iš dalies pakeisto 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 465/2012 (OL L 149, p. 4; toliau – Nr. 883/2004), 1 straipsnyje nustatyta:

„Šiame reglamente:

<...>

i) „šeimos narys“ – tai:

- 1) i) bet kuris asmuo, kuris šeimos nariu arba namų ūkio nariu nustatomas ar pripažįstamas teisės aktais, pagal kuriuos mokamos išmokos;

<...>“

- 4 Šio reglamento 2 straipsnio 1 dalyje teigiama:

„Šis reglamentas taikomas valstybės narės piliečiams, asmenims be pilietybės ir pabėgėliams, gyvenantiems vienoje iš valstybių narių, kuriems yra ar buvo taikomi vienos ar daugiau valstybių narių teisės aktai, bei jų šeimos nariams ir maitintojo netekusiems asmenims.“

- 5 Minėto reglamento 11 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys suformuluotos taip:

„1. Asmenims, kuriems taikomas šis reglamentas, taikomi tik vienos valstybės narės teisės aktai. Tie teisės aktai taikomi remiantis šioje antraštinėje dalyje numatytais nuostatomis.

2. Šioje antraštinėje dalyje asmenys, gaunantys išmokas pinigais už darbą pagal darbo sutartį arba savarankišką darbą, laikomi dirbančiais minėtą darbą. Ši nuostata netaikoma invalidumo, senatvės ir maitintojo netekimo pensijoms, pensijoms dėl nelaimingų atsitikimų darbe, profesinių ligų ir ligos išmokoms pinigais už neriboto laikotarpio gydymą.

3. Laikantis 12–16 straipsnių nuostatų:

- a) vienoje valstybėje narėje pagal darbo sutartį arba savarankiškai dirbantiems asmenims taikomi tos valstybės teisės aktai;

<...>“

6 Minėto reglamento 67 straipsnyje nustatyta:

„Asmuo turi teisę gauti išmokas šeimai pagal kompetentingos valstybės narės teisės aktus, taip pat ir už savo šeimos narius, gyvenančius kitoje valstybėje narėje, tartum jie gyventų pirmojoje valstybėje narėje. Tačiau pensininkas turi teisę gauti išmokos šeimai pagal valstybės narės, atsakingos už jo pensijos mokėjimą, teisės aktus.“

7 To paties reglamento 68 straipsnio „Pirmenybinės taisyklės, kai išmokos sutampa“ 1 dalyje nustatytos „pirmenybinės taisyklės“, kurios taikomos, kai išmokos tuo pačiu laikotarpiu ir tiems patiems šeimos nariams priklauso pagal daugiau kaip vienos valstybės narės teisės aktus.

Reglamentas Nr. 987/2009

8 Reglamento Nr. 987/2009 60 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Prašymas skirti išmokas šeimai pateikiamas kompetentingai įstaigai. Taikant pagrindinio reglamento 67 ir 68 straipsnius, ypač sprendžiant asmens teisės prašyti tokios išmokos klausimą, turi būti atsižvelgiama į visos šeimos padėtį taip, lyg visiems susijusiems asmenimis būtų taikomi atitinkamos valstybės narės teisės aktai ir lyg jie gyventų toje valstybėje narėje. Kai asmuo, turintis teisę prašyti išmokos, nepasinaudoja savo teise, valstybės narės, kurios teisės aktai taikomi, kompetentinga įstaiga atsižvelgia į kito iš tėvų ar asmens, kurio juo laikomas, arba vaiką ar vaikus globojančio asmens ar įstaigos prašymą skirti išmokas šeimai.“

Vokietijos teisė

9 Pajamų mokesčio įstatymo (*Einkommensteuergesetz*, toliau – *EStG*) 64 straipsnio 1 ir 2 dalys suformuluotos taip:

„1) Už kiekvieną vaiką išmoka vaikams mokama tik vienam teisę į išmoką turinčiam asmeniui;

2) Jei yra keli teisę į išmoką turintys asmenys, išmoka vaikams mokama tam asmeniui, kurio namuose vaikas auga. Jei vaikas auga bendruose tėvų, vieno tėvo ir jo sutuoktinio, globėjų ar senelių namuose, šie asmenys turi tarpusavyje nuspręsti, kuriam iš jų bus mokama išmoka. <...>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

10 Vokietijoje gyvenantis T. Trapkowski yra išsituokęs su sutuoktine, kuri kartu su 2000 m. balandį gimusiu jų bendru vaiku gyvena Lenkijoje.

- 11 Nuo 2011 m. sausio iki 2012 m. spalio mėn. T. Trapkowski tam tikrą laikotarpį gavo bedarbio pašalpą. Tačiau nuo 2011 m. lapkričio iki 2012 m. sausio mėn. ir nuo 2012 m. vasario 1 d. iki 2012 m. vasario 22 d. jis dirbo samdomą darbą Vokietijoje, vėliau gavo išmokų pagal Vokietijos socialinio draudimo teisės aktus.
- 12 2012 m. rugpjūčio mėn. T. Trapkowski pateikė *BfA* prašymą gauti išmokas vaikams už savo sūnų už laikotarpį nuo 2011 m. sausio iki 2012 m. spalio mėn. Nagrinėjamu laikotarpiu vaiko motina, kuri vykdė profesinę veiklą Lenkijoje, negavo išmokų vaikams ir net nebuvo pateikusi prašymo gauti išmokas vaikams pagal Vokietijos arba Lenkijos teisę.
- 13 2012 m. rugsėjo 3 d. sprendimu *BfA* atmetė T. Trapkowski prašymą motyvuodama tuo, kad pagal Vokietijos teisės aktus visų pirma vaiko motina turėjo teisę gauti išmokas vaikams. Dėl šio sprendimo pateiktas skundas taip pat buvo atmestas.
- 14 *Finanzgericht Düsseldorf* (Diuseldorfo finansų teismas), atvirksčiai, patenkino T. Trapkowski ieškinį, pateiktą dėl 2012 m. rugsėjo 3 d. *BfA* sprendimo ir sprendimo atmesti skundą. Tas teismas laikėsi nuomonės, kad T. Trapkowski turi teisę į išmokas vaikams pagal Vokietijos teisės aktus, kurie taikytini suinteresuotojo asmens situacijoje remiantis Reglamento Nr. 883/2004 11 straipsnio 1 dalimi ir 3 dalies a punktu.
- 15 Be to, *Finanzgericht Düsseldorf* (Diuseldorfo finansų teismas) nuomone, remiantis Reglamento Nr. 987/2009 60 straipsnio 1 dalies antrame sakinyje nustatyta fikcija, T. Trapkowski šeima turėjo būti vertinama taip, lyg ji gyventų Vokietijoje. Pagrindinėje byloje taip pat nebuvo teisių kolizijos, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 883/2004 68 straipsnį, nes vaiko motina neturėjo teisės į išmokas šeimai Lenkijoje.
- 16 *Finanzgericht Düsseldorf* (Diuseldorfo finansų teismas) padarė išvadą, kad Reglamento Nr. 987/2009 60 straipsnio 1 dalimi siekiama tik užtikinti, kad iš vienos valstybės narės į kitą valstybę narę išvykstantis asmuo neprarastų savo teisių, o ne riboti ar panaikinti šalies teritorijoje gyvenančio asmens teises.
- 17 Dėl šio *Finanzgericht Düsseldorf* (Diuseldorfo finansų teismas) sprendimo *BfA* pateikė kasacinį skundą, kuriame tvirtino, kad asmenims, kuriems taikomas Reglamentas Nr. 883/2004, taikomi tik vienos valstybės narės teisės aktai. Vadovaujantis Vokietijos teisės aktais, išmokos šeimai būtų mokamos asmeniui, kurio namuose vaikas auga.
- 18 *BfA* teigimu, kartu nagrinėjant Reglamento Nr. 883/2004 67 straipsnio 1 dalį ir Reglamento Nr. 987/2009 60 straipsnio 1 dalį ir atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką, galima daryti išvadą, kad pagrindinėje byloje asmuo, kuris yra pirmasis teisės į išmokas vaikams gavėjas, pagal Vokietijos teisę buvo vaiko motina, o ne T. Trapkowski.
- 19 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pabrėžia, kad Vokietijos teisės aktuose numatyta, jog išmokos vaikams mokamos tik gavėjui, kurį galima nustatyti. Pagal minėtus teisės aktus šios išmokos mokamos vienam iš tėvų, kurio namuose vaikas auga, nes bendroji praktika rodo, kad vaiką prižiūrinčiam asmeniui tenka didesnės priežiūros išlaidos. Šiuo požiūriu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar dėl Sąjungos teisės taikymo pagrindinėje byloje galėtų būti panaikinta T. Trapkowski teisė į išmokas vaikams.
- 20 Minėtas teismas pažymi, kad tai, jog buvusi T. Trapkowski sutuoktinė neturi teisės į Lenkijos išmokas šeimai, nėra svarbu sprendžiant, ar Reglamentas Nr. 883/2004 taikomas pagrindinėje byloje. Be to, tas pats teismas nurodo, kad pagal Vokietijos teisę dėl aplinkybės, jog vaiko tėvai yra išsituokę, neišnyksta jų, kaip šeimos narių, kuriems gali būti mokamos išmokos vaikams, statusas.

- 21 Atsižvelgdamas į tai, kad taikytina Reglamento Nr. 987/2009 60 straipsnio 1 dalyje nustatyta fikcija, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, jog automatiškai, pirmiausia remiantis Reglamento Nr. 883/2004 68a straipsniu, negalima atmesti aiškinimo, kad vaiko motina gali turėti teisę į išmokas vaikams, nes pagal šią fikciją ji turi būti laikoma gyvenančia Vokietijoje, ir kad vaikas gyvena jos namuose.
- 22 Jei tokiame aiškinime būtų pritarta, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nori išsiaiškinti, ar pagal Reglamento Nr. 987/2009 60 straipsnio 1 dalies trečią sakinį draudžiama pagrindinėje byloje taikyti *EStG* 64 straipsnio 2 dalį, pagal kurią tik vienas iš tėvų, kurio namuose auga vaikas, turi teisę į išmokas vaikams, o gal veikiau reikia atskirti teisę prašyti išmokų vaikams, t. y. teisę, kuri galėtų būti pripažinta T. Trapkowski, ir teisę faktiškai gauti tokias išmokas, t. y. teisę, kuri išimtinai suteikta buvusiai suinteresuotojo asmens sutuoktinei, nes vaikas gyvena kartu su ja.
- 23 Galiausiai, jei Reglamento Nr. 987/2009 60 straipsnio 1 dalies trečią sakinį reikia aiškinti taip, kad teisė į išmokas šeimai perkeliama tam iš tėvų, kuris gyvena vienos valstybės narės teritorijoje, kai pirmasis teisės į išmokas gavėjas, gyvenantis kitoje valstybėje narėje, nėra pateikęs prašymo, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas kelia klausimą, koks laikotarpis turi praeiti, kad šis pirmasis gavėjas turėtų būti laikomas prašymo nepateikusiu asmeniu.
- 24 Šiomis aplinkybėmis *Bundesfinanzhof* (Diuseldorfo finansų teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar turi būti taikomas Reglamento (EB) Nr. 987/2009 60 straipsnio 1 dalies antras sakinytis, kai vienoje iš valstybių narių (nacionalinėje teritorijoje) gyvenantis asmuo turi teisę į išmoką vaikams, gyvenantiems kitoje valstybėje narėje (užsienyje) pas kitą, skyrium gyvenantį sutuoktinį, dėl to, kad fikcija, pagal kurią, laikantis Reglamento (EB) Nr. 883/2004 67 ir 68 straipsnių nuostatų, turi būti atsižvelgiama į visos šeimos padėtį taip, lyg visiems susijusiems asmenims būtų taikomi – pirmiausia kalbant apie teisę prašyti tokių išmokų – atitinkamos valstybės narės teisės aktai ir lyg jie gyventų toje valstybėje narėje, reiškia, kad teisė į išmokas vaikams turi atitekti tik vienam iš tėvų – tam, kuris gyvena kitoje valstybėje narėje (užsienyje), nes pagal nacionalinę pirmosios valstybės narės teisę, jei yra keli teisę į išmoką vaikams turintys asmenys, teisę į šias išmokas turi tik tas iš tėvų, kurio namuose vaikas auga?

2. Jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai:

ar, atsižvelgiant į pirmame klausime nurodytas aplinkybes, Reglamento Nr. 987/2009 60 straipsnio 1 dalies trečias sakinytis turi būti aiškinamas taip, kad teisę į išmokas vaikams pagal nacionalinę teisę turi tas iš tėvų, kuris gyvena vienoje iš valstybių narių (nacionalinėje teritorijoje), nes kitoje valstybėje narėje (užsienyje) gyvenantis kitas iš tėvų nėra pateikęs prašymo gauti išmokas vaikams?

3. Jei, atsižvelgiant į pirmame klausime išdėstytas aplinkybes, į antrąjį klausimą būtų atsakyta taip, kad teisė į išmokas vaikams, kai kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje gyvenantis vienas iš tėvų nepateikia atitinkamo prašymo, perleidžiama kitam iš tėvų, kuris gyvena nacionalinėje teritorijoje:

koks laikotarpis turi praeiti, kad būtų laikoma, jog kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje gyvenantis vienas iš tėvų „nepasinaudoja“ savo teise į išmokas vaikams, kaip tai suprantama pagal Reglamento (EB) Nr. 987/2009 60 straipsnio 1 dalies trečią sakinį, todėl ši teisė perleista tam iš tėvų, kuris gyvena nacionalinėje teritorijoje?“

Dėl prejudicinių klausimų

Pirminės pastabos

- 25 Norint atsakyti į prejudicinius klausimus, pirmiausia reikia konstatuoti, kad asmuo, kaip antai T. Trapkowski, periodiškai dirbantis valstybėje narėje, šiuo atveju Vokietijos Federacinėje Respublikoje, ir, be to, turintis gyvenamąją vietą šioje valstybėje, patenka į Reglamento Nr. 883/2004 taikymo sritį pagal šio reglamento 2 straipsnio 1 dalį ir 11 straipsnio 3 dalies a punktą.
- 26 Be to, neginčijama, kad pagrindinėje byloje nagrinėjama išmoka, kuria siekiama sumažinti vaikų priežiūros išlaidas, patenka į sąvoką „išmoka šeimai“, kaip tai suprantama pagal Reglamentą Nr. 883/2004 (žr. Sprendimo *Offermanns*, C-85/99, EU:C:2001:166, 41 punktą ir Sprendimo *Lachheb*, C-177/12, EU:C:2013:689, 35 punktą).
- 27 Be to, kalbant apie sąvoką „šimos narys“, reikia nurodyti, kad iš Reglamento Nr. 883/2004 1 straipsnio i punkto 1 dalies i papunkčio matyti, kad tai yra „bet kuris asmuo, kuris šeimos nariu arba namų ūkio nariu nustatomas ar pripažįstamas teisės aktais, pagal kuriuos mokamos išmokos“.
- 28 Šioje byloje iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad Vokietijos teisės aktuose yra nustatyti asmenys, turintys teisę į išmokas vaikams, bet nėra aiškiai apibrėžta „šimos nario“ sąvoka.
- 29 Tačiau, kaip pažymėjo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, teisė į išmokas šeimai už vaiką pagal Vokietijos teisę pripažįstama šio vaiko pirmos eilės giminaičiams – tėvams, neatsižvelgiant į tai, ar jie susituokę, ar ne.
- 30 Tuo remdamasis, minėtas teismas mano, kad pagrindinėje byloje aptariamas vaikas ir jo motina turi būti laikomi T. Trapkowski šeimos nariais, kaip tai suprantama pagal Vokietijos teisės aktus, kalbant apie teisę į išmokas šeimai.
- 31 Teisingumo Teismas neturi ginčyti tokios išvados, kuri pagrįsta nacionalinio teismo išaiškinta nacionaline teise (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Slanina*, C-363/08, EU:C:2009:732, 27 punktą).
- 32 Kalbant apie Reglamento Nr. 883/2004 68 straipsnio 1 dalyje numatytų pirmenybės taisyklių, kai išmokos sutampa, taikymą, reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, siekiant pripažinti, jog toks sutapimas egzistuoja konkrečioje byloje, nepakanka, kad išmokos būtų mokamos vaiko gyvenamosios vietos valstybėje ir tuo pat metu tik galėtų būti mokamos kitoje valstybėje narėje, kur dirba vienas iš vaiko tėvų (Sprendimo *Schwemmer*, C-16/09, EU:C:2010:605, 52 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).
- 33 Todėl, kadangi pagrindinėje byloje aptariamo vaiko motina Lenkijoje neturėjo teisės į išmokas šeimai, šios pirmenybės taisyklės netaikomos pagrindinėje byloje.

Dėl pirmojo klausimo

- 34 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 987/2009 60 straipsnio 1 dalies antrą sakinį reikia aiškinti taip, kad dėl šioje nuostatoje numatytos fikcijos teisė į išmokas šeimai galėtų būti pripažinta asmeniui, negyvenančiam šias išmokas mokėti kompetentingos valstybės narės teritorijoje.
- 35 Siekiant atsakyti į šį klausimą, pirma, reikia priminti, kad Reglamento Nr. 883/2004 67 straipsnyje numatyta fikcija reiškia tai, jog asmuo turi teisę prašyti išmokų šeimai už savo šeimos narius, kurie gyvena kitoje, o ne šias išmokas mokėti kompetentingoje valstybėje narėje, tartum jie gyventų šioje pastarojoje valstybėje narėje.

- 36 Antra, Reglamento Nr. 987/2009 60 straipsnio 1 dalies antrame sakinyje numatyta, kad taikant, be kita ko, Reglamentą Nr. 883/2004, pirmiausia sprendžiant asmens teisės prašyti išmokų šeimai klausimą, turi būti atsižvelgiama į visos šeimos padėtį taip, lyg visiems susijusiems asmenimis būtų taikomi atitinkamos valstybės narės teisės aktai ir lyg jie gyventų toje valstybėje narėje.
- 37 Trečia, iš Reglamento Nr. 987/2009 60 straipsnio 1 dalies trečio sakinio matyti, kad tuo atveju, kai asmuo, turintis teisę prašyti išmokų šeimai, nepasinaudoja savo teise, „kitas iš tėvų“ yra tarp asmenų ir įstaigų, galinčių pateikti prašymą skirti tokias išmokas.
- 38 Iš kartu nagrinėjamų Reglamento Nr. 883/2004 67 straipsnio ir Reglamento Nr. 987/2009 60 straipsnio 1 dalies aišku, kad, viena vertus, asmuo turi teisę prašyti išmokų šeimai už savo šeimos narius, kurie gyvena kitoje, o ne šias išmokas mokėti kompetentingoje valstybėje narėje, ir, kita vertus, galimybė pateikti prašymą dėl išmokų šeimai pripažįstama ne tik asmenims, gyvenantiems išmokas šeimai mokėti privalančioje valstybėje narėje, bet ir visiems „susijusiems asmenims“, kurie turi teisę prašyti šių išmokų, tarp kurių yra ir vaiko, už kurį prašoma skirti išmokas, tėvai.
- 39 Todėl, kadangi vaiko, už kurį prašoma skirti išmokas šeimai, tėvai patenka į sąvoką „susiję asmenys“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 987/2009 60 straipsnio 1 dalį, kuriems leidžiama prašyti šių išmokų, negalima atmesti galimybės, kad vienas iš tėvų, kuris gyvena kitoje, o ne šias išmokas mokėti privalančioje valstybėje narėje, yra asmuo, kuris turi teisę gauti minėtas išmokas, jei, be kita ko, įvykdytos visos kitos nacionalinėje teisėje nustatytos sąlygos.
- 40 Tačiau kompetentinga nacionalinė institucija privalo nustatyti, kurie asmenys pagal nacionalinės teisės aktus turi teisę į išmokas šeimai.
- 41 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad Reglamento Nr. 987/2009 60 straipsnio 1 dalies antrą sakinį reikia aiškinti taip, kad dėl šioje nuostatoje numatytos fikcijos teisė į išmokas šeimai gali būti pripažinta asmeniui, negyvenančiam valstybės narės, kuri kompetentinga skirti šias išmokas, teritorijoje, jei yra įvykdytos visos kitos nacionalinėje teisėje nustatytos minėtų išmokų skyrimo sąlygos, o tai turi nustatyti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

Dėl antrojo klausimo

- 42 Antruoju prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nori iš esmės išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 987/2009 60 straipsnio 1 dalies trečias sakinyje turi būti aiškinamas taip, kad teisė į išmokas šeimai turi būti pripažįstama tam vaiko, už kurį skiriamos išmokos šeimai, tėvui, kuris gyvena valstybėje narėje, privalančioje mokėti šias išmokas, nes kitoje valstybėje narėje gyvenantis kitas iš tėvų nėra pateikęs prašymo gauti šeimos išmokas.
- 43 Norint atsakyti į šį klausimą, pirmiausia reikia priminti, kad reglamentuose Nr. 987/2009 ir Nr. 883/2004 nėra nustatyti teisę į išmokas šeimai turintys asmenys, nors juose ir įtvirtintos taisyklės, leidžiančios nustatyti asmenis, turinčius teisę į šias išmokas.
- 44 Iš tiesų, teisę į išmokas šeimai turintys asmenys, kaip aiškiai matyti iš Reglamento Nr. 883/2004 67 straipsnio, nustatomi pagal nacionalinę teisę.
- 45 Be to, reikia pažymėti, jog Reglamento Nr. 987/2009 60 straipsnio 1 dalies trečiame sakinyje numatyta, kad, kai asmuo, turintis teisę prašyti išmokų šeimai, nepasinaudoja savo teise, valstybės narės kompetentinga įstaiga turi atsižvelgti į šioje nuostatoje nurodytų asmenų ar įstaigų, tarp kurių yra „kitas iš tėvų“, prašymus skirti tokias išmokas.
- 46 Pirma, iš Reglamento Nr. 987/2009 60 straipsnio 1 dalies formuluotės ir struktūros matyti, kad svarbu atskirti prašymo skirti išmokas šeimai pateikimą ir teisę gauti tokias išmokas.

- 47 Antra, iš minėto straipsnio formuluotės taip pat aišku, jog pakanka, kad asmenys, turintys teisę prašyti išmokų šeimai, pateiktą prašymą skirti tokias išmokas, kad kompetentinga valstybės narė įstaiga turėtų atsižvelgti į šį prašymą.
- 48 Tačiau pagal Sąjungos teisę nedraudžiama tokiai įstaigai taikant nacionalinę teisę daryti išvados, kad teisę gauti išmokas šeimai už vaiką turi kitas asmuo, o ne tas, kuris pateikė prašymą skirti šias išmokas.
- 49 Todėl, jei yra įvykdytos visos išmokų šeimai už vaiką skyrimo sąlygos ir jei šios išmokos faktiškai yra skirtos, nėra svarbu, kuris iš tėvų pagal nacionalinę teisę laikomas asmeniu, turinčiu teisę gauti tokias išmokas (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Hoever ir Zachow*, C-245/94 ir C-312/94, EU:C:1996:379, 37 punktą).
- 50 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, jog Reglamento Nr. 987/2009 60 straipsnio 1 dalies trečias sakinytis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį nereikalaujama, jog teisė į išmokas šeimai būtų pripažinta tam iš vaiko, už kurį skiriamos išmokos šeimai, tėvų, kuris gyvena valstybėje narėje, privalančioje mokėti šias išmokas, dėl to, kad kitoje valstybėje narėje gyvenantis kitas iš tėvų nėra pateikęs prašymo skirti išmokas šeimai.
- 51 Atsižvelgiant į pateiktą atsakymą į antrąjį klausimą, į trečiąjį prejudicinį klausimą atsakyti nereikia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 52 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1. 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 987/2009, nustatančio Reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo įgyvendinimo tvarką, 60 straipsnio 1 dalies antrą sakinį reikia aiškinti taip, kad dėl šioje nuostatoje numatytos fikcijos teisė į išmokas šeimai gali būti pripažinta asmeniui, negyvenančiam valstybės narės, kuri kompetentinga skirti šias išmokas, teritorijoje, jei yra įvykdytos visos kitos nacionalinėje teisėje nustatytos minėtų išmokų skyrimo sąlygos, o tai turi nustatyti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.
2. Reglamento Nr. 987/2009 60 straipsnio 1 dalies trečias sakinytis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį nereikalaujama, jog teisė į išmokas šeimai būtų pripažinta tam iš vaiko, už kurį skiriamos išmokos šeimai, tėvų, kuris gyvena valstybėje narėje, privalančioje mokėti šias išmokas, dėl to, kad kitoje valstybėje narėje gyvenantis kitas iš tėvų nėra pateikęs prašymo skirti išmokas šeimai.

Parašai.